

Εκτίμηση κινδύνου και τραυματισμοί από βελόνες

Εισαγωγή

Η υγεία των εργαζομένων, ιδίως στους τομείς της υγειονομικής περίθαλψης και της πρόνοιας, διατρέχει κίνδυνο λόγω της έκθεσής τους κατά την εργασία σε παθογόνους παράγοντες που μεταδίδονται μέσω του αίματος, συχνά ύστερα από τραυματισμό. Οι τραυματισμοί αυτοί χρήζουν προσοχής, καθώς μπορούν να προκαλέσουν μόλυνση του εργαζομένου από παθογόνους παράγοντες που μεταδίδονται με το αίμα (ιούς, βακτήρια, μύκητες και άλλους μικροοργανισμούς¹²). Ο ιός της ανθρώπινης ανοσολογικής ανεπάρκειας (HIV) και η ηπατίτιδα Β (HBV) ή C (HCV) είναι οι συνηθέστεροι κίνδυνοι³, αλλά υπάρχουν περισσότερες από 20 μεταδιδόμενες με το αίμα ασθένειες, οι οποίες είναι δυνατόν να προσβάλλουν τους εργαζομένους.

Οι εργαζόμενοι εκτίθενται στον κίνδυνο μόλυνσης λόγω επαφής με μολυσμένο αίμα ή άλλα υγρά του ανθρώπινου οργανισμού, όταν αυτά έρχονται σε επαφή με πληγές ή βλεννογόνους. Η επαφή αυτή μπορεί να είναι αποτέλεσμα:

- ενοφθαλισμού του αίματος από βελόνα ή άλλο αιχμηρό αντικείμενο
- μόλυνσης αμυχών του δέρματος με αίμα
- κατάποσης του αίματος τρίτου προσώπου, π.χ. στο πλαίσιο τεχνητής αναπνοής
- μόλυνσης όταν το άτομο έχει ανοικτή πληγή και τα ρούχα του έχουν εμποτισθεί με αίμα
- δήγματος (όταν λύεται η συνέχεια του δέρματος).⁴

Δεδομένου ότι η γνωστότερη μορφή τέτοιας επαφής είναι η παρακέντηση με σύριγγα, τα περιστατικά αυτά αναφέρονται συνήθως ως τραυματισμοί από βελόνες ή άλλα αιχμηρά αντικείμενα.

Πέραν των τραυματισμών αυτών, μόλυνση μπορεί να προκληθεί μέσω της εκτίναξης αίματος στους βλεννογόνους (π.χ. μάτια ή στόμα). Αυτό μπορεί να συμβεί στο πλαίσιο εργασιών καθαρισμού, όπως ο καθαρισμός μιας μολυσμένης περιοχής υπό υψηλή πίεση.

Κίνδυνο δεν διατρέχουν μόνον οι επαγγελματίες στον τομέα της υγείας. Παρότι έχει διαπιστωθεί ότι τον υψηλότερο κίνδυνο διατρέχει το νοσηλευτικό προσωπικό που ασχολείται με σοβαρά ιατρικά περιστατικά, πολλοί άλλοι εργαζόμενοι κινδυνεύουν από παρόμοιους τραυματισμούς. Για παράδειγμα, οι εργαζόμενοι που καθαρίζουν δημόσιους χώρους (π.χ. τρένα ή δημόσια πάρκα) μπορεί να έρθουν σε επαφή με υλικό μολυσμένο με σωματικά υγρά, όπως βελόνες που χρησιμοποιήθηκαν από άτομα που κάνουν ενδοφλέβια χρήση ναρκωτικών.

Εκτίμηση κινδύνου και τραυματισμοί από βελόνες

Άλλοι κλάδοι στους οποίους οι εργαζόμενοι ενδέχεται να διατρέχουν κίνδυνο είναι οι εξής:

- Φυλακές και υπηρεσίες αναστολής εκτέλεσης ποινών
- Αστυνομικές υπηρεσίες και υπηρεσίες ασφάλειας
- Τελωνεία
- Κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες για τους νέους
- Γραφεία κηδειών
- Κλάδος διατήρησης του σώματος (piercing)/body art
- Διάθεση αποβλήτων και
- Κλάδος κατασκευών/εργασιών κατεδάφισης.⁵

Το επίπεδο του κινδύνου μόλυνσης των εργαζομένων είναι δύσκολο να εκτιμηθεί, επειδή οι τραυματισμοί από βελόνες δεν αναφέρονται πάντοτε ούτε θεσπίζονται πάντα μέτρα εποπτείας της υγείας. Η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας εκτιμά ότι περίπου 3 από τα 35 εκατομμύρια εργαζομένων στον τομέα της υγείας παγκοσμίως εκτίθενται κάθε χρόνο σε παθογόνους παράγοντες που μεταδίδονται με το αίμα⁶.

Ο κίνδυνος λόγω έκθεσης σε μολυσμένο αίμα εκτιμάται ως εξής:

- ηπατίτιδα Β (κίνδυνος ~30%)
- ηπατίτιδα C (κίνδυνος ~10%)
- HIV (κίνδυνος ~0,3%)⁷

Πρόληψη της βλάβης – η ευρωπαϊκή προσέγγιση

Η ΕΕ έχει θεσπίσει μια κοινή προσέγγιση πρόληψης στον τομέα της επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας, η οποία διατυπώνεται στην οδηγία-πλαίσιο (89/391/ΕΟΚ⁸) και στις συναφείς οδηγίες και καθορίζει τις γενικές αρχές πρόληψης των κινδύνων για τους εργαζομένους:

- αποφυγή των κινδύνων
- εκτίμηση των κινδύνων που δεν μπορούν να αποφευχθούν
- καταπολέμηση των κινδύνων στην πηγή τους
- προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο
- παρακολούθηση της εξέλιξης της τεχνικής
- αντικατάσταση του επικίνδυνου από το μη επικίνδυνο ή το λιγότερο επικίνδυνο
- ανάπτυξη συνεκτικής πολιτικής στον τομέα της πρόληψης
- προτεραιότητα στη λήψη μέτρων ομαδικής προστασίας έναντι των μέτρων ατομικής προστασίας
- παροχή οδηγιών στους εργαζομένους

Η οδηγία-πλαίσιο έχει μεταφερθεί στην εθνική νομοθεσία. Τα κράτη μέλη διατηρούν, ωστόσο, το δικαίωμα επιβολής πιο δεσμευτικών διατάξεων για την προστασία των εργαζομένων τους (συμβουλευθείτε σχετικά τη νομοθεσία της χώρας σας).

Εκτίμηση κινδύνου και τραυματισμοί από βελόνες

Στη νομοθεσία των κρατών μελών έχει μεταφερθεί επίσης η οδηγία για τους βιολογικούς παράγοντες (2000/54/EK), η οποία παρέχει ειδικότερες πληροφορίες σχετικά με την εκτίμηση, την πρόληψη και τον έλεγχο των κινδύνων που πηγάζουν από βιολογικούς παράγοντες.⁹

Εκτίμηση κινδύνου

Τι είναι η εκτίμηση κινδύνου;

Η εκτίμηση κινδύνου είναι η διαδικασία αξιολόγησης των κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων που προκύπτουν από πηγές κινδύνου στον χώρο εργασίας. Αποτελεί μια συστηματική εξέταση όλων των πτυχών της εργασίας η οποία εξετάζει:

- τι θα μπορούσε να προκαλέσει τραυματισμό ή βλάβη,
- εάν θα μπορούσαν να εξαλειφθούν οι πηγές κινδύνου και, εάν όχι,
- ποια μέτρα πρόληψης και προστασίας έχουν θεσπισθεί ή θα μπορούσαν να θεσπισθούν για τον έλεγχο των πιθανών κινδύνων¹⁰.

Οι εργοδότες έχουν το γενικό καθήκον να διασφαλίζουν την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων σε κάθε σχετική με την εργασία πτυχή και να διενεργούν εκτιμήσεις κινδύνου. Η οδηγία-πλαίσιο της ΕΕ υπογραμμίζει τον βασικό ρόλο που διαδραματίζει η εκτίμηση κινδύνου και θεσπίζει βασικές διατάξεις οι οποίες πρέπει να τηρούνται από κάθε εργοδότη. Τα κράτη μέλη διατηρούν, ωστόσο, το δικαίωμα επιβολής πιο δεσμευτικών διατάξεων για την προστασία των εργαζομένων τους (συμβουλευθείτε σχετικά τη νομοθεσία της χώρας σας).

Γιατί πρέπει να διενεργείται εκτίμηση κινδύνου;

Η εκτίμηση κινδύνου αποτελεί τη βάση για την επιτυχημένη διαχείριση της υγείας και της ασφάλειας και είναι καθοριστικός παράγοντας για τη μείωση των ατυχημάτων που σχετίζονται με την εργασία και των επαγγελματικών ασθενειών. Εάν εφαρμοσθεί ορθά, μπορεί να βελτιώσει την ασφάλεια και την υγεία στον χώρο εργασίας —καθώς και την απόδοση της επιχείρησης, γενικότερα.

Πώς εκτιμώνται οι κίνδυνοι

Οι κατευθυντήριες αρχές οι οποίες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εκτίμησης κινδύνουⁱ μπορούν να διακριθούν σε μια σειρά βημάτων.

ⁱ Ακόμη και αν η διαδικασία εκτίμησης κινδύνου στη χώρα σας διακρίνεται σε περισσότερα ή λιγότερα βήματα, ή κάποια βήματα είναι διαφορετικά, οι κατευθυντήριες αρχές πρέπει να είναι οι ίδιες.

Εκτίμηση κινδύνου και τραυματισμοί από βελόνες

Βήμα 1: Προσδιορισμός των πηγών κινδύνου και των ατόμων που απειλούνται από αυτές

Αναζήτηση στον εργασιακό χώρο των παραγόντων εκείνων οι οποίοι θα μπορούσαν να προκαλέσουν σωματική βλάβη, και προσδιορισμός των εργαζομένων οι οποίοι ενδέχεται να εκτίθενται σε κάποια πηγή κινδύνου.

Εργαζόμενοι οι οποίοι ενδέχεται να διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο

- Εργαζόμενοι με αναπηρίες
- Μετανάστες εργαζόμενοι
- Νέοι και ηλικιωμένοι εργαζόμενοι
- Έγκυοι και γαλουχούσες
- Προσωπικό χωρίς κατάρτιση και χωρίς πείρα
- Συντηρητές
- Ανοσοκατεσταλμένοι εργαζόμενοι
- Εργαζόμενοι με προϋπάρχουσες παθήσεις, όπως βρογχίτιδα
- Εργαζόμενοι που λαμβάνουν φαρμακευτικές αγωγές οι οποίες ενδέχεται να τους κάνουν περισσότερο ευάλωτους στις σωματικές βλάβες

Βήμα 2: Εκτίμηση των κινδύνων και καθορισμός προτεραιοτήτων

Υπολογισμός των πηγών κινδύνου (της σοβαρότητάς τους, της πιθανότητάς τους κ.λπ.) και καθορισμός προτεραιοτήτων με βάση τη σοβαρότητα κάθε κινδύνου. Είναι απαραίτητο να δίνεται προτεραιότητα σε οποιαδήποτε δράση στοχεύει στην εξάλειψη ή την πρόληψη των κινδύνων.

Βήμα 3: Λήψη αποφάσεων περί προληπτικής δράσης

Προσδιορισμός των κατάλληλων μέτρων ώστε οι κίνδυνοι να εξλειφθούν ή να τεθούν υπό έλεγχο.

Βήμα 4: Ανάλυση δράσης

Θέσπιση μέτρων πρόληψης και προστασίας μέσω ενός σχεδίου που θα καθορίζει προτεραιότητες (το πιθανότερο είναι να μην μπορούν να διευθετηθούν αμέσως όλα τα προβλήματα) και καθορισμός του ποιός κάνει τι και πότε, πότε πρέπει να ολοκληρωθεί μια διαδικασία και ποια μέσα διατίθενται ώστε τα μέτρα να τεθούν σε εφαρμογή.

Βήμα 5: Παρακολούθηση και αναθεώρηση

Η εκτίμηση πρέπει να αναθεωρείται ανά τακτά διαστήματα, ώστε να διασφαλίζεται ότι είναι επίκαιρη. Πρέπει να αναθεωρείται όποτε προκύπτουν σημαντικές αλλαγές στον οργανισμό ή ύστερα από πορίσματα έρευνας σχετικά με κάποιο ατύχημα ή παρ' ολίγον ατύχημα.

Συμμετοχή των εργαζομένων και άλλων εργοδοτών στη διαδικασία εκτίμησης κινδύνου

Οι εκτιμήσεις κινδύνου δεν πρέπει να πραγματοποιούνται μεμονωμένα μόνο από τον εργοδότη ή τον εκπρόσωπο του εργοδότη. Πρέπει να δίνεται η ευκαιρία στους εργαζομένους και στους εκπροσώπους τους να συμμετέχουν.

Εκτίμηση κινδύνου και τραυματισμοί από βελόνες

Η γνώμη των εργαζομένων πρέπει να ζητείται ως μέρος της διαδικασίας εκτίμησης ενώ πρέπει να τους παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τα συμπεράσματα που έχουν εξαχθεί, όπως και για τα μέτρα πρόληψης που πρόκειται να ληφθούν.

Οι εργαζόμενοι ή/και οι εκπρόσωποί τους έχουν το δικαίωμα/καθήκον:

- να παρέχουν συμβουλές σχετικά με ρυθμίσεις στην οργάνωση της εκτίμησης κινδύνου και σχετικά με τον ορισμό των ατόμων που θα αναλάβουν να φέρουν σε πέρας τη διαδικασία
- να συμμετέχουν στην εκτίμηση κινδύνου
- να εφιστούν την προσοχή στους προϊσταμένους ή στους εργοδότες σχετικά με πιθανούς κινδύνους που έχουν υποπέσει στην αντίληψή τους
- να αναφέρουν τυχόν μεταβολές στον χώρο εργασίας
- να είναι ενημερωμένοι σχετικά με τους πιθανούς κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία τους και τα μέτρα που απαιτούνται για την εξάλειψη ή τη μείωση των κινδύνων αυτών
- να ζητούν από τον εργοδότη να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα και να υποβάλλει προτάσεις για την ελαχιστοποίηση των πηγών κινδύνου ή την εξάλειψη του κινδύνου στην ρίζα του
- να συνεργάζονται για να διευκολύνουν τον εργοδότη στη διασφάλιση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος εργασίας
- να συνδράμουν τον εργοδότη κατά την κατάρτιση των αρχείων των εκτιμήσεων.

Κατά τη διεξαγωγή εκτιμήσεων κινδύνου, πρέπει πάντοτε να λαμβάνεται υπόψη η πιθανή παρουσία στον χώρο εργασίας εργαζομένων από άλλες επιχειρήσεις (π.χ. συνεργεία καθαρισμού, φύλακες, συντηρητές) ή άλλων που δεν ανήκουν στην επιχείρηση (π.χ. πελάτες, επισκέπτες, περαστικοί). Αυτοί πρέπει να λογίζονται ως άτομα εκτεθειμένα σε πιθανό κίνδυνο, αλλά και ως άτομα η παρουσία των οποίων ενδέχεται να επιφέρει νέους πιθανούς κινδύνους στον χώρο εργασίας.

Σε περιπτώσεις όπου εργαζόμενοι από διαφορετικές επιχειρήσεις εργάζονται στον ίδιο χώρο εργασίας, είναι πιθανό οι εκτιμητές του κάθε εργοδότη να πρέπει να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τους πιθανούς κινδύνους και τα μέτρα που απαιτούνται για να αντιμετωπισθούν οι κίνδυνοι αυτοί.

Εκτίμηση κινδύνου και τραυματισμοί από βελόνες

Όταν εξετάζονται οι κίνδυνοι τραυματισμού από βελόνες, ο προσδιορισμός όλων των εργαζομένων οι οποίοι ενδέχεται να απειλούνται από αυτούς είναι καθοριστικής σημασίας. Το νοσηλευτικό και το λοιπό ιατρικό προσωπικό μπορεί να διατρέχει τον υψηλότερο κίνδυνο, αλλά οι καθαριστές, οι εργαζόμενοι σε πλυντήρια και άλλοι, όπως οι τεχνικοί εργαστηρίων και οι σπουδαστές, ενδέχεται να διατρέχουν επίσης κίνδυνο. Όλοι οι εργαζόμενοι

Εκτίμηση κινδύνου και τραυματισμοί από βελόνες

πρέπει να ερωτούνται εάν έρχονται σε επαφή με αιχμηρά αντικείμενα κατά την εργασία τους.

Πρέπει να εξετάζονται όλοι οι χώροι, οι καταστάσεις, οι εργασίες και τα είδη εξοπλισμού που μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα την προσβολή από παθογόνους παράγοντες που μεταδίδονται μέσω του αίματος. Παρότι το νοσηλευτικό προσωπικό που χρησιμοποιεί σύριγγες σε σοβαρά ιατρικά περιστατικά ενδέχεται να διατρέχει τον υψηλότερο κίνδυνο, δεν πρέπει να παραβλέπονται όλες οι άλλες δυνητικές περιπτώσεις, για παράδειγμα ένα αιχμηρό αντικείμενο το οποίο βρίσκεται κατά λάθος στα άπλυτα και εκθέτει σε κίνδυνο τον εργαζόμενο στα πλυντήρια ενός εξωτερικού συνεργάτη.

Μολονότι είναι δύσκολο να εξαλειφθεί ο κίνδυνος μετάδοσης παθογόνων παραγόντων μέσω του αίματος λόγω τραυματισμών από βελόνες, ιδίως σε ιδρύματα υγειονομικής περίθαλψης, υπάρχουν πολλά μέτρα τα οποία μπορούν να μειώσουν σημαντικά τον κίνδυνο. Τα εν λόγω μέτρα πρέπει να εξετάζουν πρώτα τα μέσα συλλογικής πρόληψης, για παράδειγμα την παροχή συριγγών με ανασυρόμενες βελόνες. Η ατομική προστασία (π.χ. γάντια) είναι η ύστατη λύση, όταν ο κίνδυνος δεν είναι δυνατόν να ελεγχθεί επαρκώς με άλλα μέσα. Ο εμβολιασμός κατά του ιού της ηπατίτιδας Β είναι μια δυνατότητα¹¹, αλλά δεν εμποδίζει τη μετάδοση άλλων παθογόνων παραγόντων που μεταδίδονται μέσω του αίματος.

Όλα τα μέτρα πρέπει να υποστηρίζονται από την παροχή πληροφοριών και κατάρτισης και από διαβούλευση με τα άτομα που πρέπει να εφαρμόσουν τα προστατευτικά μέτρα.

Όταν θεσπίζονται νέα μέτρα, πρέπει να διασφαλίζεται ότι δεν δημιουργούνται νέοι κίνδυνοι. Πρέπει να καθορίζεται με σαφήνεια ποιος κάνει τι και πότε, και να διασφαλίζεται η διαθεσιμότητα των απαιτούμενων πόρων. Συχνά είναι πιο αποτελεσματικό ένα φάσμα μέτρων (π.χ. για τον χώρο εργασίας, την οργάνωση της εργασίας, τον εξοπλισμό εργασίας, την κατάρτιση).

Ο εργοδότης πρέπει να διαθέτει επίσης ένα σχέδιο δράσης για την περίπτωση τραυματισμού από βελόνα. Το σχέδιο πρέπει να επικεντρώνεται στην αποκατάσταση της υγείας του τραυματισμένου εργαζόμενου μέσω ιατρικής περίθαλψης και παροχής συμβουλών, αλλά και να οδηγεί στην επανεξέταση των προληπτικών μέτρων με σκοπό τον παραδειγματισμό από το συμβάν. Δεν πρέπει να καλλιεργείται νοοτροπία απόδοσης ευθυνών.

Τα ενδεχόμενα μέτρα περιλαμβάνουν:

- παροχή ασφαλέστερου ιατρικού εξοπλισμού, όπως σύριγγες με ανασυρόμενες βελόνες
- καλύτερο έλεγχο των ιατρικών απορριμμάτων
- βελτίωση των συνθηκών εργασίας, όπως ο φωτισμός

Εκτίμηση κινδύνου και τραυματισμοί από βελόνες

- βελτίωση της οργάνωσης της εργασίας –για παράδειγμα, αντιμετώπιση της κόπωσης (π.χ. λόγω πολύωρων βαρδιών) η οποία μπορεί να αποτελεί την αιτία πρόκλησης του τραυματισμού του εργαζομένου, και βελτίωση της εποπτείας ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση προς τα συστήματα εργασίας
- ατομικό προστατευτικό εξοπλισμό
- εμβολιασμό κατά του ιού της ηπατίτιδας Β
- ασφαλή συστήματα εργασίας (το κάλυμμα δεν πρέπει να επανατοποθετείται στις χρησιμοποιημένες βελόνες)
- ασφαλή απόρριψη αιχμηρών αντικειμένων και άλλων απορριμμάτων ιατρικών δραστηριοτήτων
- κατάρτιση και ενημέρωση

Μέτρα πρόληψης

Στα βασικά μέτρα για την προστασία των εργαζομένων από τους παθογόνους παράγοντες που μεταδίδονται με το αίμα περιλαμβάνονται τα εξής:

- πλύσιμο χεριών ύστερα από κάθε επαφή με ασθενή και ύστερα από κάθε επαφή με αίμα ή σωματικά υγρά
- κατάλληλος ατομικός προστατευτικός εξοπλισμός
- χρήση γαντιών μίας χρήσης σε περίπτωση χειρισμού αίματος ή σωματικών υγρών
- πρέπει να χρησιμοποιούνται πλαστικές ποδιές/αδιαπέραστες στολές μίας χρήσης σε περίπτωση πιθανής εκτίναξης αίματος ή σωματικών υγρών
- πρέπει να χρησιμοποιούνται μέσα προστασίας των ματιών (προσωπίδες ή γυαλιά ασφαλείας) όταν υπάρχει ενδεχόμενο εκτίναξης αίματος, σωματικών υγρών ή μολυσμένων υλικών/ιστών στο πρόσωπο
- κάλυψη τυχόν κοψιμάτων ή εκδορών με αδιάβροχο επίδεσμο
- άμεση και ασφαλής απόρριψη αιχμηρών αντικειμένων σε κατάλληλα ανθεκτικά στη διάτρηση δοχεία για αιχμηρά αντικείμενα
- μη υπερπλήρωση των δοχείων για αιχμηρά αντικείμενα, και
- μη επανατοποθέτηση του καλύμματος στις βελόνες¹²

Σε περίπτωση τραυματισμού με αιχμηρό αντικείμενο/μόλυνσης:

- προκαλέστε αιμορραγία από την πληγή
- πλύνετε την πληγή με σαπούνι και χλιαρό τρεχούμενο νερό (χωρίς τρίψιμο)
- καλύψτε την πληγή με επίδεσμο (δέρμα, μάτια ή στόμα, πλύνετε με άφθονο νερό)
- βεβαιωθείτε ότι το αιχμηρό αντικείμενο απορρίφθηκε με ασφάλεια, δηλαδή τοποθετήθηκε χωρίς επαφή σε δοχείο για αιχμηρά αντικείμενα
- αναφορά του συμβάντος στον άμεσο προϊστάμενο και επίσκεψη με συνοδό σε ιατρό^{13, 14}

Είναι δυνατόν να ληφθούν και άλλα άμεσα μέτρα, ανάλογα με την προέλευση της βελόνας/του αιχμηρού αντικειμένου, τον βαθμό της έκθεσης και των γνώσεων επί του ασθενούς/πελάτη που αποτελεί πηγή της ενδεχόμενης

Εκτίμηση κινδύνου και τραυματισμοί από βελόνες

μόλυνσης.¹⁵ Εάν υπάρχει πιθανότητα μετάδοσης, ο εργαζόμενος μπορεί να υποβληθεί σε θεραπεία ή παρακολούθηση, ανάλογα με την κατάσταση της υγείας του και την πηγή της ενδεχόμενης μόλυνσης.¹⁶

Περιπτώσιολογική μελέτη

Ένα μεγάλο νοσοκομείο στη Γερμανία είχε μεταξύ 0,41 και 0,98 τραυματισμούς από βελόνες ανά εργαζόμενο κάθε έτος, αλλά αναγνώρισε ότι η αναφορά των περιστατικών ήταν σε μεγάλο βαθμό ελλιπής. Εφαρμόστηκαν τρεις προσεγγίσεις για τη μείωση των περιστατικών στο πλαίσιο μελέτης διάρκειας 2 ετών:

- G1 – Χρήση συμβατικών βελόνων/συρίγγων
- G2 – Παροχή συμβουλών και κατάρτισης
- G3 – Χρήση εργαλείων ασφάλειας + κατάρτιση

Διαπιστώθηκε ότι, στις μελέτες G1 και G2, υπήρξε περιορισμένη αλλαγή στη συχνότητα εμφάνισης των περιστατικών, ενώ στη μελέτη G3, η συχνότητα των περιστατικών μειώθηκε στο 3,6% από περίπου 10%, και όλα τα περιστατικά αφορούσαν συμβατικό εξοπλισμό.

Η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η κατάρτιση και η ενημέρωση δεν επαρκούν. Απαιτείται συνδυασμός βελτίωσης των τεχνικών μέσων και κατάρτισης/εκπαίδευσης.

Ο παρεχόμενος εξοπλισμός ασφάλειας πρέπει να είναι εύκολος στη χρήση και στην ενεργοποίηση και πρέπει να παρέχονται δοχεία ασφαλούς απόρριψης. Τα μέτρα αυτά πρέπει να υποστηρίζονται από αρχική και επαναληπτική κατάρτιση και από παρακολούθηση/καταγραφή των ατυχημάτων, ώστε να διασφαλίζεται η βιωσιμότητά τους.

Παραπομπές:

¹ Tarantola et al, 'Infection risks following accidental exposure to blood or body fluids in health care workers: A review of pathogens transmitted in published cases', *American journal of infection control* 2006; 34:367-375.

² Canadian Centre for Occupational Health and Safety, *OSH answers, Needlestick injuries*, http://www.ccohs.ca/oshanswers/diseases/needlestick_injuries.html

³ Expert Advisory Group on AIDS and the Advisory Group on Hepatitis: *Guidance for clinical health care workers: protection against infection with blood-borne viruses: Recommendations of the Expert Advisory Group on AIDS and the Advisory Group on Hepatitis* 1998, <http://www.dh.gov.uk/assetRoot/04/01/44/74/04014474.pdf>

⁴ Essex Health Protection Unit *Community Infection Control Guidelines Section E- Management of sharps injuries*
http://www.hpa.org.uk/web/HPAwebFile/HPAweb_C/1194947344785

Εκτίμηση κινδύνου και τραυματισμοί από βελόνες

⁵ Health and Safety Executive *needlestick injuries* (website)
<http://www.hse.gov.uk/healthservices/needlesticks/index.htm>

⁶ World Health Organisation (WHO) *The world health report*, 'Chapter 4 - Selected occupational risks' <http://www.who.int/whr/2002/chapter4/en/index8.html>

⁷ International Council of Nurses, *ICN on Preventing Needlestick Injuries*,
http://www.icn.ch/matters_needles.htm

⁸ Council Directive 89/391/EEC of 12 June 1989 on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work
<http://europa.eu/scadplus/leg/en/cha/c11113.htm>

⁹ Directive 2000/54/EC of the European Parliament and of the Council of 18 September 2000 on the protection of workers from risks related to exposure to biological agents at work (seventh individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC) http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sqa_doc?smartapi!celexapi!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numpdoc=32000L0054&model=guichett

¹⁰ *Guidance on risk assessment at work*, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 1996

¹¹ RAS *Protocol prikaccidenten voor schoonmaak werkzaamheden (Protocol needle stick injuries during cleaning activities)*. 2006, (Dutch),
<http://www.zowerkijeprettiger.nl/content/files/Protocol%20Prikaccidenten%20-%20voor%20schoonmaakwerkzaamheden.pdf>

¹² Health and Safety Executive *Needle sticks*
<http://www.hse.gov.uk/healthservices/needlesticks/index.htm>

¹³ Essex Health Protection Unit *Community Infection Control Guidelines Section E- Management of sharps injuries*
http://www.hpa.org.uk/web/HPAwebFile/HPAweb_C/1194947344785

¹⁴ Ras *informatieposter en arbozakboekje over omgaan met prikaccidenten (Poster and information leaflet: how to handle needle stick injuries)*, (Dutch),

¹⁵ Essex Health Protection Unit *Community Infection Control Guidelines 'Section E- Management of sharps injuries'*
http://www.hpa.org.uk/web/HPAwebFile/HPAweb_C/1194947344785

¹⁶ Landelijke coördinatiestructuur infectieziektebestrijding. *Draaiboek Prikaccidenten, Maatregelen bij accidenteel contact met bloed of andere lichaamsvloeistoffen die tot infectie met HBV, HCV of HIV kunnen leiden (scenario needle stick injuries, measures when accidental blood contact or contact with other body fluids may cause HBV, HCV or HIV infections)*. 2005, (Dutch),
http://www.infectieziekten.info/bestanden/protocollen/Prikaccidenten_draaiboek_jul_05.pdf)